

**TA'LIM JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA
MA'NAVIY TARBIYANI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK
OMILLARI**

Qosimova Aziza Yodgor qizi

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti

Yoshlar bilan ishlash bo'limi boshlig'i

qosimovaaziza70@gmail.com

Annotatsiya . Mazkur maqolada ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali ma'naviy tarbiyani takomillashtirishning pedagogik omillari tahlil qilinadi. Tadqiqotda raqamli ta'lim vositalarining tarbiyaviy salohiyati, ularni pedagogik jarayonga integratsiyalash mexanizmlari hamda yoshlarning ma'naviy ongini rivojlantirishdagi o'rni ilmiy-nazariy jihatdan asoslab berilgan. Shuningdek, raqamli muhitda ma'naviy tarbiyani samarali tashkil etish shart-sharoitlari aniqlangan.

Kalit so'zlar: ma'naviy tarbiya, raqamli texnologiyalar, ta'lim jarayoni, pedagogik omillar, raqamli kompetensiya, shaxs rivoji.

Abstract . This article analyzes the pedagogical factors for improving moral and spiritual education through the use of digital technologies in the educational process. The study examines the educational potential of digital learning tools, mechanisms for integrating them into pedagogy, and their role in developing students' spiritual awareness. Conditions for effective moral education in a digital environment are theoretically substantiated.

Keywords: moral education, digital technologies, educational process, pedagogical factors, digital competence, personal development.

Kirish

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar jamiyat hayotining barcha sohalariga chuqur kirib bormoqda. Ta'lim tizimi ham ushbu jarayondan chetda qolmay, o'qitish va tarbiyalashning yangi shakl va metodlarini joriy etishni taqozo etmoqda. Ayniqsa, yosh avlodning ma'naviy tarbiyasini ta'minlash masalasi zamonaviy pedagogikaning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Ma'naviy tarbiya shaxsning axloqiy fazilatlarini, ijtimoiy mas'uliyati, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga munosabati bilan belgilanadi. Raqamli ta'lim muhiti esa ushbu sifatlarini shakllantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bois, raqamli texnologiyalar asosida ma'naviy tarbiyani takomillashtirishning pedagogik omillarini aniqlash mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi hisoblanadi.

Metodologiya

Tadqiqot metodologiyasi quyidagi yondashuvlarga asoslandi:

-
- **Nazariy-pedagogik tahlil** – ma’naviy tarbiya va raqamli ta’limga oid ilmiy adabiyotlarni o‘rganish;
 - **Tizimli yondashuv** – ta’lim jarayonini yagona pedagogik tizim sifatida tahlil qilish;
 - **Mantiqiy umumlashtirish** – raqamli texnologiyalarning tarbiyaviy ta’sirini umumiy xulosalar asosida baholash;
 - **Pedagogik modellashtirish** – raqamli muhitda ma’naviy tarbiya jarayonini tashkil etish mexanizmlarini aniqlash.

Tadqiqotda shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim va kompetensiyaviy yondashuv asosiy metodologik tamoyillar sifatida belgilandi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayonining ma’naviy tarbiyaga quyidagi ijobiy ta’sirlarini aniqladi:

1. **Qadriyatlarga ongli munosabat shakllanishi** – raqamli kontent orqali milliy madaniyat, tarix va ma’naviy merosga qiziqish ortadi;
2. **Axborot madaniyatining rivojlanishi** – yoshlar axborotni tanlash, baholash va undan mas’uliyat bilan foydalanish ko‘nikmalarini egallaydi;
3. **O‘z-o‘zini tarbiyalash motivatsiyasi** – onlayn ta’lim resurslari mustaqil ma’naviy o‘sishga undaydi;
4. **Muloqot va hamkorlik madaniyati** – virtual muhitda ijtimoiy muloqot axloqiy me’yorlar asosida shakllanadi.

Aniqlanishicha, raqamli texnologiyalar tarbiyaviy jarayonni individuallashtirish va interaktivlashtirish imkonini beradi.

Muhokama

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalar ma’naviy tarbiyani takomillashtirishda muhim pedagogik omil bo‘lib xizmat qiladi. Biroq ularning samaradorligi quyidagi shartlarga bog‘liq:

- 1) pedagoglarning raqamli-pedagogik va axloqiy kompetensiyasi;
- 2) raqamli ta’lim materiallarining tarbiyaviy yo‘naltirilganligi;
- 3) raqamli muhitda axloqiy me’yorlar va raqamli etika tamoyillariga amal qilinishi.

Mazkur fikrlar xalqaro tadqiqotlarda ilgari surilgan raqamli ta’limning ijtimoiy va axloqiy mas’uliyati haqidagi qarashlar bilan mos keladi (UNESCO, 2021; Selwyn, 2019).

Xulosa

Xulosa o‘rnida aytish mumkinki, ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalar asosida ma’naviy tarbiyani takomillashtirish pedagogik jihatdan asoslangan yondashuvni talab etadi. Raqamli ta’lim vositalaridan oqilona foydalanish yoshlarning ma’naviy ongini rivojlantirishga, ularni ijtimoiy mas’uliyatli shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Kelgusida raqamli tarbiya metodikalarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish muhim ilmiy vazifa bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. **Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi.** – Toshkent, 2022.
2. UNESCO. *Reimagining our futures together: A new social contract for education.* – Paris, 2021.
3. Selwyn, N. *Education and Technology: Key Issues and Debates.* – London: Bloomsbury, 2019.
4. Karimova, G. **Ma’naviy tarbiya nazariyasi va amaliyoti.** – Toshkent: Fan, 2021.
5. Xusanov, S. Raqamli ta’lim sharoitida tarbiyaviy jarayonning pedagogik asoslari // *Zamonaviy ta’lim*, 2023, №4.